

DEBATT

Är kulturhistoria något för etnologin?

När jag hör begreppet kulturhistoria får jag associationer till äldre folklivsforskning, folkminnesforskning och till museisamlingar som är så otroligt viktiga och värdefulla men dåligt använda. När jag förhör mig hos mina doktorandkollegor i etnologi får jag samma impulser. Kulturhistoria är gammalt och oproblematiserat, det är något annat än det de gör, även om de flesta på ett eller annat sätt har ett historiskt perspektiv i sitt arbete.

Av en doktorandkollega i historia fick jag ett helt annat svar: ”Jag dryftar det gärna i all oändlighet!” Historiska institutionens doktorander bjöd förra året också in doktorander i t.ex. etnologi, konst och litteratur för att just dryfta kulturhistoria. De doktorander i etnologi som varit med kände det som historikernas vurm för kulturhistoria kanske var en vurm för vad de skulle definiera som etnologisk historisk forskning snarare än den kulturhistoria många etnologer spontant ser framför sig.

I *Kvinnovetenskaplig tidskrift* (1999/4) behandlas bland annat intresset för kulturhistoria hos historiker. Intresset för kulturhistoria har fört med sig nya former av källmaterial såsom bilder och skönlitteratur. Man menade att man uppfunnit ett sorts ”Cross cultural montage” där man kombinerar olika slags källor (s. 7). Det har också fört med sig ett uppbrytande av fruktlösa motsatsställningar mellan finkultur och populär kultur, text och kontext och fiktion och icke-fiktion (s. 4). Kulturhistorikerna intresserar sig för re-presentationer och konstituerandet av verkligheten (s. 6). De nya kulturhistorikerna koncentrerar ”...sig på att avkoda mening genom att gå djupare ner i meningslagren, snarare än via kausalförklaringar”(s. 6). Det är bland annat detta som historiker ser som kulturhistoria. Historiska institutionen anordnar dessutom en fortbild-

ningskurs i kulturhistoria där man menar att historiker allt mer:

”...intresserat sig för människors mentala föreställningar, de kulturer de tillhör, de olika identiteter de kan ha och de ramar som språket ställer upp för förståelsen av omvärlden. Människan ses som en tolkande och handlande varelse. Därmed har också helt nya ämnen blivit aktuella. Denna studiedag ger exempel på vad den nya kulturhistorien kan innebära...”

De temata som kursen fokuserar är t.ex. kulturella processer, manligt–kvinnligt, ätandets diskurs, samtidshistoria (!) som kulturhistoria eller globalisering. Visst hade det kunnat vara en kurs i etnologi. Men var är etnologerna? Etnologiska institutionen diskuterar också fortbildningskurser i kulturhistoria. Etnologen i Lund frågar sig om vi alls ska utbilda folk i kulturhistoria, är det inte kulturanalys vi sysslar med? Om kulturhistoria för många etnologer är knuttimrade hus är kulturanalys hur vi analyserar hur människor bor, hur man laddar hus med betydelse etc. Visst känns också kulturanalys som något gammalt och oproblematiserat på flera områden? Kanske borde man, om kulturhistoria förstås på historikers vis, lämna kulturanalysen bakom sig och arbeta med kulturhistoria istället.

Janken Myrdal skriver i sin debattartikel om kulturhistoria i förra numret av *Rig* (s. 239), att han ser utvecklingen som enbart positiv. Ja, jag upplever det nog som positivt att fler forskare är intresserade av områden som påminner om det jag är intresserad av. Den definition av kulturhistoria som jag funnit hos många historiker och museer är många etnologer intresserade av. Det etnologer ofta definierar som den gamla, oproblematiserade kulturhistorien är det nog inte många etnologer, kanske inte heller historiker, som saknar.

Anja Petersen, Lund